

Rapport

Skatteplanering i företag inom velfärdssektorn - del två 2015

1	Sammanfattning	3
2	Inledning.....	4
2.1	Uppdraget.....	4
2.2	Genomförande och avgränsning av uppdraget	4
3	Målpopulation.....	7
3.1	Definition	7
3.2	Populationen.....	8
3.3	Uppdelning av populationen	9
4	Tidigare identifierad skatteplanering.....	10
5	Granskning och analys	11
5.1	Urval.....	11
5.2	Resultat av genomförda bolagsgranskningar.....	12
5.3	Identifierad skatteplanering	12
5.4	Resultat av revisioner och skrivbordsutredningar	22
5.5	Uppföljning av skattesituation och underskott för 19 koncerner	23
6	Granskning i andra insatser inom Skatteverket	23
7	Slutsatser.....	25

1 Sammanfattning

Skatteverket har i regleringsbrevet för 2015 fått i uppdrag att kartlägga och analysera förekomsten av skatteplanering inom välfärdssektorn.

Skatteverkets uppdrag 2015 består av två delar. Den första delen avser kartläggning och analys av skatteplanering inom välfärdssektorn och kommer i den här rapporten att betecknas 2015:1. Skatteverket lämnade en rapport om 2015:1 den 14 augusti 2015¹.

Den andra delen av uppdraget, som presenteras i denna rapport, avser granskning av företag inom välfärdssektorn. Den betecknas 2015:2. I 2015:1 avgränsades uppdraget till en uppföljning av de resultat som rapporterades i uppdraget 2012 som omfattade skatteplanering beskattningsåren 2009 till och med 2011. I 2015:1 hade Skatteverket tillgång till uppgifter avseende beskattningsåret 2013. I arbetet med 2015:2 har en uppföljning skett med uppgifter från beskattningsåret 2014.

Det konstaterades i 2015:1 att den skatteplanering med interna räntor, som identifierades i 23 koncerner beskattningsåren 2009 till och med 2011, i princip upphörde senast 2013. Efter tre uppköp och en konkurs återstod 19 koncerner. I dessa koncerner hade räntor på externa lån ökat 2013. Det framkom också att de skattemässiga ackumulerade underskotten hade ökat. Förklaringen till detta kan vara att de interna ränteavdragen inte avvecklades förrän åren 2012 och 2013, att externa skulder ökat samt i vissa fall bristande lönsamhet. Uppföljningen i 2015:2 befäster slutsatserna i 2015:1.

I 2015:2 konstateras att de ackumulerade underskotten minskat i flertalet av koncernerna medan en ökning skett framförallt i en koncern. Sammantaget är de totala ackumulerade skattemässiga underskotten kvar på motsvarande nivå som 2013. De skattemässiga överskotten i koncernerna har dock ökat.

De flesta koncerner som skatteplanerar eller har skatteplanerat med räntor betalar, på grund av de ackumulerade skattemässiga underskotten och fortsatta avdrag för räntor på externa lån, fortfarande endast en låg bolagsskatt eller ingen bolagsskatt.

Över 80 procent av bolagen inom sektorn har ett skattemässigt överskott och betalar cirka 1,7 miljarder kronor i skatt. Dessa bolag står för drygt 73 procent av den totala omsättningen i sektorn.

Den skatteplanering som har iakttagits vid granskningarna i 2015:2 förekommer främst hos delägare av fåmansaktiebolag som skatteplanerar för att kunna minimera skatten på utdelningar och på vinster vid andelsförsäljningar. Förutom denna skatteplanering visar de granskningar som gjorts att frekvensen av övrig skatteplanering är relativt låg inom sektorn som helhet.

---

¹ Skatteverkets delrapport "Skatteplanering i företag inom välfärdssektorn" 2015-08-14, dnr 131 98174-15/113

Skatteplanering förekommer dock med till exempel koncernbidrag och räntor. Sammantaget leder detta till mindre skatteintäkter.

2 Inledning

2.1 Uppdraget

Regeringen har i regleringsbrevet för 2015 gett Skatteverket i uppdrag att kartlägga och analysera förekomsten av skatteplanering inom välfärdssektorn. Med välfärdssektorn avses företag som bedriver verksamhet inom exempelvis vård, skola och omsorg. I kartläggningen ingår att identifiera hur skatteplaneringen genomförs samt att uppskatta frekvensen och omfånget av skatteplaneringen. Utöver kartläggning och analys ska Skatteverket även särskilt granska företag inom välfärdssektorn. Uppdraget vad gäller kartläggning och analys av skatteplanering redovisades den 14 augusti 2015. Resultatet av den särskilda granskningen ska redovisas senast den 1 mars 2016.

2.2 Genomförande och avgränsning av uppdraget

2.2.1 Bakgrund

Skatteverket fick i regleringsbrevet för 2012 ett liknande uppdrag av regeringen, att kartlägga och analysera förekomsten av skatteplanering inom välfärdssektorn samt att särskilt granska företag inom välfärdssektorn. Uppdraget redovisades i en delrapport² som omfattade resultatet av kartläggningen vad gäller skatteplanering med räntor samt i en slutrapport³ som huvudsakligen omfattade resultatet av övrig granskning av företag inom välfärdssektorn.

Den skatteplanering som identifierades vid 2012 års välfärdsuppdrag förekom främst inom riskkapitalägda koncerner där det var vanligt att använda olika konstruktioner med räntor. Sådan skatteplanering med räntor var vanligast i de större välfärdskoncernerna men förekom även i mindre koncerner. Det konstaterades även att de riskkapitalägda verksamheterna relativt frekvent köpte upp fåmansaktiebolag och att säljaren i samband med försäljningen ofta skatteplanerade för att minimera skatten på vinsten. Inom den del av välfärdssektorn som inte var riskkapitalägd bedömdes frekvensen av skatteplanering totalt sett vara låg.

Uppdraget 2015:1, kartläggning och analys av skatteplanering inom välfärdssektorn, avgränsades till en uppföljning av de resultat som rapporterades i uppdraget 2012. Detta med hänsyn till den omfattande kartläggning och granskning som genomfördes 2012.

Beträffande skatteplanering med räntor och carried interest⁴ har 2015 års välfärdsuppdrag begränsats till att följa upp de välfärdskoncerner där det vid 2012 års uppdrag kunde

² Skatteverkets delrapport "Skatteplanering med ränteavdrag i företag inom välfärdssektorn" 2012-04-27, dnr 131 296639-12/113

³ Skatteverkets slutrapport "Skatteplanering i företag inom välfärdssektorn" 2012-12-12, dnr 131 296685-12/113

⁴ Se om carried interest i avsnitt 3.2 i 2015:1

konstateras att det förekom räntor hänförliga till företagsförvärv, för att bedöma om dessa koncerner fortfarande skatteplanerar med ränteavdrag. Detta beskrivs i avsnitt 4 nedan. Avgränsningen har gjorts mot bakgrund av att det redan i 2014 års ränterapport⁵ kunde konstateras att välfärdsbolagen i stort sett har upphört att skatteplanera med räntor på ägarlån. Det har dessutom bedömts att det inte, i någon nämnvärd utsträckning, har tillkommit nya riskkapitalaktörer inom välfärdssektorn. Det har därför inte varit motiverat att göra en bredare analys för att undersöka om det finns ytterligare koncerner som börjat skatteplanera med räntor på ägarlån efter den period som undersöktes i 2012 års välfärdsuppdrag. Som framgår av 2015:1 är slutsatsen att ett minskat intresse från riskkapitalaktörerna att investera i välfärdsföretag rimligen borde medföra att även skatteplaneringen inom de riskkapitalägda välfärdsföretagen på sikt minskar, eftersom det framförallt är i samband med förvärv som strukturer för skatteplanering med räntor byggts upp.

Beträffande försäljning av fåmansaktiebolag omfattade 2015:1 samtliga identifierade försäljningar av fåmansaktiebolag under 2013. Någon motsvarande genomgång har inte gjorts avseende beskattningsåret 2014.

2.2.2 Genomförande av uppdraget

I 2015:2 har en analys och kartläggning skett efter en granskning av företag inom välfärdssektorn. Drygt 200 bolag har granskats utifrån befintliga handlingar, vanligen årsredovisning och inkomstdeklaration. Därefter har vissa av dessa bolag utretts vidare i revisioner eller skrivbordskontroller. Det totala antalet bolag som omfattas av utredningen benämns nedan för populationen.

Skatteverket har i 2015:2 granskat bolag för att identifiera förekomsten av skatteplanering och skatteupplägg. En riktlinje har varit att granska ett representativt antal bolag inom varje område av välfärdssektorn i förhållande till totala antalet bolag inom varje område.

Skatteverket saknar enligt gällande lagstiftning möjlighet att genomföra utredningar i rent kartläggningssyfte. Uppgifter kan inte begäras in från företag om uppgifterna saknar betydelse för ett företags beskattning. Inga utredningar har därför gjorts hos företag där endast legal skatteplanering identifierats om inte någon annan underliggande skatteproblematik påträffats hos företaget. Slutsatser till kartläggningen har då baserats på granskning av företagen utifrån befintlig information. Den befintliga informationen har vanligtvis bestått av årsredovisning och inkomstdeklaration.

Granskningen omfattar företagsformen aktiebolag eftersom detta är den i särklass vanligaste juridiska formen då cirka 70 procent av alla företag⁶ inom sektorn är aktiebolag. Både stora,

⁵ Skatteverkets rapport "Skatteplanering med ränteavdrag i företagssektorn, Externa lån och en påbörjad undersökning av tillämpningen av 2013 års regler", 2015-01-15, dnr 131 276412-14/113

⁶ Med företag avses i det här sammanhanget juridiska personer, ej enskilda näringsidkare.

medelstora och små bolag har granskats. Inriktningen på granskningen har varit såväl inkomstskatt som mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter.

2.2.3 Avgränsning utifrån definitioner med mera

Välfärdssektorn har definierats som verksamheter inom områdena vård, skola och omsorg som helt eller delvis finansieras med skattemedel. Denna definition har använts såväl i detta som i 2012 års uppdrag. Skatteverket har inte gjort någon bedömning av hur stor del av omsättningen som är skattefinansierad.

Tandvård och apotekshandel, som till viss del är bidragsfinansierade, har tagits med då de var med i 2012 års välfärdsuppdrag. I populationen ingår även ambulanstransporter och flyktingförläggningar.

Företag som säljer sjukvårdsmaterial, läkemedel och dylikt till verksamheter inom välfärdssektorn ingår inte i populationen. Uppdraget har även begränsats till att endast omfatta offentligfinansierad verksamhet som bedrivs i privatägda företag. Därmed omfattas inte verksamhet som bedrivs inom kommun och landsting samt av företag ägda av stat, kommun och landsting av detta uppdrag.

Skatteverket definierar skatteplanering som *”arrangemang innanför lagens ram i syfte att begränsa skatten.”* Skatteupplägg definieras som *”arrangemang i syfte att begränsa skatten och där det är oklart om det ligger inom eller utom lagens ram. Det gäller arrangemang som Skatteverket bedömer saknar affärsmässig grund, om man bortser från skattefördelen, eller inte är förenliga med lagstiftningens intentioner och därför leder till effekter som av lagstiftaren är oönskade. Oftast är det de rättsliga instanserna som i slutänden avgör om arrangemangen är förenliga med regelverket. Skatteupplägg är ofta på ett eller annat sätt komplexa eller icke-transparenta, det vill säga svåra att utreda och bedöma.”* Skatteplanering och skatteupplägg förekommer, precis som inom alla andra branscher, även inom välfärdssektorn. Det kan i alla branscher även förekomma skattefusk vilket definieras som *”avsiktligt fel, oavsett belopp, utanför lagens ram i strid mot reglerna och lagstiftningen i syfte att undvika skatt. Det kan till exempel gälla avdrag för privata levnadskostnader, avdrag för kostnader som inte finns eller ej redovisade kassaförsäljningar.”*

Kartläggning och analys av företag eller enskilda inom välfärdssektorn beträffande skattefel eller skattefusk omfattas inte av uppdraget. Någon särskild kontroll av intäktssidan har inte skett. Ovan nämnda granskning görs dock inom ramen för Skatteverkets övriga verksamhet, varför erfarenheter och slutsatser med bäring på regeringsuppdraget har tagits med i rapporteringen. Viss information har även tagits in gällande föreningar och stiftelser. Se vidare i avsnitt 6.

2.2.4 Avgränsning utifrån SNI-koder

Av avsnitt 3 ”Målpopulation” Tabell 1 framgår hur många aktiebolag som är verksamma inom respektive område. Det ska betonas att antalet bolag och statistikuppgifterna hänförliga till

dessa är framtagna utifrån de näringsgrenskoder (SNI-koder) som bolagen är kategoriserade under (se bilaga 1). Uppgifterna är hänförliga till de bolag som har SNI-koderna 85-88 samt 47730 (apotekshandel). Som framgår av bilaga 1 finns vissa undantag. Då bolagen i vissa fall inte är kategoriserade med rätt SNI-kod ska antalet bolag och statistikuppgifterna ses som ungefärliga.

En del koncerner bedriver verksamheten i så kallad skattemässig kommission. Det innebär att ett kommittentbolag i koncernen deklarerar andra koncernbolags skattemässiga resultat. I vissa fall är kommittenterna holdingbolag eller administrativa bolag med huvudkontorsfunktion som kategoriseras under en annan SNI-kod än de som används inom välfärdssektorn. Denna rapport omfattar därför inte statistikuppgifter från dessa koncerner.

Det finns en SNI-kod (88995) som heter ”Flyktingförläggning”. Under 2014 var totalt 21 bolag med denna SNI-kod verksamma. De omsatte 340 miljoner kronor. Verksamhet som endast avser uthyrning av lokal till exempelvis Migrationsverket har SNI-koder som normalt inte tillhör välfärdssektorn. De här företagen omfattas därför inte av målpopulationen.

Urvalsarbetet inför de granskningar som gjorts beskrivs i avsnitt 5.

3 Målpopulation

3.1 Definition

Välfärdssektorn definieras som företag som bedriver verksamhet inom vård, skola och omsorg. Även flyktingförläggningar ingår då detta område specifikt omnämns i budgetpropositionen⁷.

Följande områden har bedömts ingå i välfärdssektorn.

- Hälso- och sjukvård
- Tandvård
- Öppna sociala insatser (till exempel hemtjänst och assistans)
- Utbildning (inklusive förskola, högskola med mera)
- Vård och omsorg i boende
- Apotekshandel
- Ambulanstransporter
- Flyktingförläggning

Med utgångspunkt från SNI-koderna kopplade till dessa områden har information inhämtats från Skatteverkets egna register. Uppgifter har tagits fram som avser aktiebolag beskattningsåret 2014 om inget annat framgår.

---

⁷ Prop. 2014/15:1 s.53

3.2 Populationen

Den granskade populationen består av en stor variation av bolagsstrukturer, omsättningsnivåer och ägarstrukturer. De större koncernerna inom välfärdssektorn är uppbyggda på olika sätt. Ett exempel är området hälso- och sjukvård där en av de absolut största koncernerna bedriver en mycket stor del av sin verksamhet inom ett och samma aktiebolag medan andra större koncerner har fördelat sin verksamhet på upp till 30-talet olika aktiebolag. De små och medelstora bolagen (12 778 stycken) inom sektorn är nästan uteslutande fåmansaktiebolag. Närmare 5 000 av dessa bolag omsätter mindre än en miljon kronor.

Det föreligger således stora skillnader mellan sektorns alla bolag vilket rapporten kommer att visa.

Nedanstående tabell anger samtliga bolag verksamma inom sektorn fördelat på de områden som Skatteverket, baserat på tidigare rapportering, har valt. Tabellen avser endast bolag som redovisar någon omsättning.

Tabell 1

Omsättning, resultatposter och beräknad skatt 2014 (Mkr)

Område	Omsättning	Antal	Resultat efter fin. poster (netto)	Årets resultat (netto)	Skattemässigt resultat (netto)	Beräknad skatt
Hälso- och sjukvård	39 703	8 031	3 436	2 198	2 241	706
Tandvård	15 913	1 728	1 591	1 063	1 361	341
Öppna sociala insatser	24 263	1 217	1 333	590	768	198
Utbildning, inklusive förskola	22 720	1 133	1 144	611	451	187
Vård och omsorg i boende	25 197	826	1 887	627	664	192
Apotekshandel	23 065	166	908	220	340	98
Ambulanstransporter	1 480	23	29	20	1	2
Flyktingförläggning	340	21	60	30	41	11
Summa	152 681	13 145	10 388	5 359	5 867	1 735

Beträffande antalet aktiebolag avser den redovisade uppgiften antalet enskilda aktiebolag oaktat att dessa ingår i en koncern.

Som framgår av Tabell 1 omsätter sektorn cirka 152 miljarder kronor. Observera att hela summan inte är skattefinansierad.

Sektorn som helhet har ett resultat efter finansiella poster, efter räntekostnader men före koncernbidrag, på cirka tio miljarder kronor. Årets resultat och det skattemässiga resultatet är ungefär detsamma och uppgår till cirka 5,5 miljarder kronor.

Den beräknade skatten utgår från alla bolag som har ett skattemässigt överskott och därefter beräknas 22 procent på det beloppet. Drygt 80 procent av alla aktiebolag inom sektorn har ett skattemässigt överskott och betalar drygt 1,7 miljarder kronor i bolagsskatt. Omsättningen i

dessa bolag är 112 miljarder kr. Med en total omsättning i sektorn på cirka 152 miljarder kronor utgör omsättningen i dessa bolag drygt 73 procent av den totala omsättningen i sektorn.

3.3 Uppdelning av populationen

Populationen kan delas in i undergrupperingar. En grupp är de som benämns stora aktiebolag enligt Skatteverkets definition⁸. Den grupp som inte är att betrakta som stora aktiebolag benämns sammanhållet små och medelstora aktiebolag.

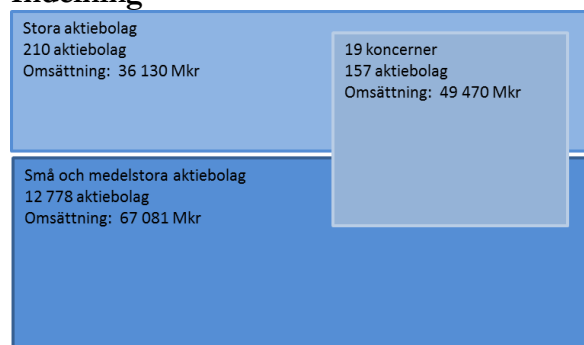
I 2015:1, som i sig baseras på 2012 års välfärdsrapport, konstaterades att den skatteplanering som identifierades 2012 avsåg interna räntor vilka inte beskattades, alternativt beskattades lågt, hos mottagaren. Totalt kvarstår 19 av de 23 koncerner som från början tillhörde den kategorin.

Alla de 19 koncernerna utom en har numera upphört med interna ränteavdrag, alternativt återför de ränteutgifterna till beskattning. Beskattningen är dock fortfarande låg i dessa koncerner eftersom skattemässiga underskott kvarstår.

Eftersom de 19 koncernerna har haft en särställning inom välfärdssektorn i tidigare utredningar avseende skatteplanering får dessa utgöra en egen grupp i denna utredning för att se om och på vilket sätt de eventuellt skatteplanerade 2014. Av de 19 koncernerna är 15 storleksmässigt tillhörande kategorin stora aktiebolag och fyra tillhörande kategorin små och medelstora aktiebolag. Flera av koncernerna är riskkapitalägda. De 19 koncernerna är representerade inom samtliga områden utom ambulanstransport och flyktingförläggning och består av 157 aktiebolag verksamma inom sektorn. Dessa koncerner omfattar totalt cirka 300 aktiebolag.

Bild A

Indelning

Antal aktiebolag avser de aktiebolag som redovisar någon omsättning.

Tabell 2 nedan visar de tre grupperingarnas omsättning och resultat till skillnad från Tabell 1 ovan som visar omsättning och resultat fördelat på de olika områden som välfärdsbolagen är verksamma i.

⁸ Stora företag definieras som företag ingående i de cirka 350 största koncernerna i landet med mer än 800 anställda och alla övriga företag med en lönesumma överstigande 50 miljoner kronor – alla andra klassificeras som små och medelstora företag.

Tabell 2

Omsättning, resultatposter och beräknad skatt 2014 fördelade på de tre grupperingarna (Mkr)

Grupperingar	Omsättning	Resultat efter fin. poster (netto)	Årets resultat (netto)	Skattemässigt resultat (netto)	Beräknad skatt
Stora bolag	36 130	1 439	934	1 015	280
Små och medelstora bolag	67 081	6 777	4 514	4 590	1 351
19 koncerner	49 470	2 172	- 89	262	104
Summa	152 681	10 388	5 359	5 867	1 735

Som framgår av tabell 2 är det stor skillnad mellan grupperingarna – framförallt vad gäller de små och medelstora bolagen i förhållande till de stora bolagen och de 19 koncernerna. De stora bolagen och de 19 koncernerna står för 56 procent av omsättningen men bara för cirka 22 procent av den beräknade bolagsskatten inom välfärdssektorn.

Den vidare rapporteringen kommer att försöka ge svar på frågan om varför det förekommer skillnader mellan de olika grupperingarna och om dessa skillnader kan bero på förekomsten av skatteplanering eller inte.

4 Tidigare identifierad skatteplanering

I 2012 års utredning gjordes bedömningen att frekvensen av skatteplanering totalt sett var låg utanför den del av välfärdssektorn som har koppling till riskkapital. De stora riskkapitalägda koncernerna i välfärdssektorn skatteplanerade i stor utsträckning på koncernnivå med hjälp av ränteavdrag. Den typen av skatteplanering var bland välfärdsbolagen mycket ovanlig utanför riskkapitalsfären.

I de mindre och medelstora företagen bekräftades skatteplanering främst i samband med företagsavyttringar och utdelningar. Många företag inom välfärdssektorn har höga lönekostnader. Lagstiftningen⁹ gynnar delägare i branscher med höga lönekostnader då utrymmet (gränsbeloppet) för lågbeskattad inkomst i kapital snabbt kan byggas upp.

I 2012 års utredning gjordes bedömningen att de allra flesta företag som skatteplanerade använde sig av ränteavdrag och av fåmansföretagsreglerna för utdelning och aktieförsäljning. Utredningen konstaterade att flertalet företag inom välfärdssektorn följde skattereglerna, precis som företag i andra sektorer.

⁹ 57 kap Inkomstskattelagen (1999:1229), ”Utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag”

Arbetet med 2015:1 avgränsades till en uppföljning av de resultat som rapporterades i 2012 års välfärdsuppdrag. I 2015:1 genomfördes en kartläggning och analys avseende beskattningsåret 2013.

I 2015:1 konstaterades att bolagen inom välfärdssektorn numera i stort sett upphört med skatteplanering med interna räntor medan skatteplanering med externa räntor har ökat. Vissa bolag har kvar sina koncerninterna skulder men återlägger då vanligen räntekostnaderna i inkomstdeklarationen. Totalt sett har skatteplaneringen med räntekostnader minskat med cirka 1,5 miljarder kronor. Fastän ränteavdragen har minskat har de ackumulerade skattemässiga underskotten ökat från cirka 2,7 miljarder kronor beskattningsår 2010 till närmare 5,4 miljarder kronor beskattningsår 2013, se vidare i avsnitt 5.5 för motsvarande uppgifter beskattningsåret 2014.

Bland alla företag, oavsett bransch utanför välfärdssektorn, förekommer skatteplanering med interna räntor. Under 2015 har cirka 170 utredningar av aktiebolag genomförts och många är pågående. Noterbart i sammanhanget är att av alla de bolag som har konstaterats dra av ränteutgifter av betydande belopp hänförliga till koncerninterna lån är endast ett tillhörande välfärdssektorn. Av 2015 års ränterapport¹⁰ framgår att den totala upplåningen på nationell nivå låg på en fortsatt hög nivå beskattningsår 2013 och 2014 fastän 2013 års ränteregler hade trätt ikraft. Detta berodde på att den externa upplåningen hade ökat. Som framgår av ränterapporten innebär det att det behövs ändrade regler som även omfattar externa räntor om regleringen av ränteavdrag ska få någon mer betydande effekt på den svenska bolagsskattebasen. Detta stöds även av det faktum att de externa lånen ökat inom välfärdssektorn medan de interna lånen avvecklats.

För en ytterligare redogörelse för skatteplanering med lån och om utveckling av skattemässiga underskott hänvisas till 2015:1.

5 Granskning och analys

5.1 Urval

Skatteverket har i denna andra del av 2015 års uppdrag, genom granskning av bolag, gjort en kartläggning och analys av välfärdsföretagen för att identifiera förekomsten av skatteplanering och skatteupplägg. En utgångspunkt i urvalet har varit att granska ett representativt antal bolag inom varje område i välfärdssektorn i förhållande till totala antalet bolag i varje bransch. I det följande beskrivs granskningen av aktiebolag inom välfärdssektorn. Av pedagogiska skäl beskrivs olika skatteplaneringssituationer med exempel och efterföljande analys och slutsats.

---

¹⁰ Skatteverkets rapport ”Skatteplanering med ränteavdrag i företagssektorn – Uppföljning av tillämpningen av 2013 års regler samt externa lån”, 2016-01-12, dnr 131 674362-15/113

Urvalet har endast omfattat aktiebolag. Av Tabell 1 i avsnitt 3.2 "Populationen" framgår hur många aktiebolag med omsättning som är verksamma inom respektive område.

Utgångspunkten i 2015:2 har varit att göra ett riskbaserat urval. Urvalskriterierna har varit expansiva bolag (omsättning och/eller antal anställda), utlandsägda bolag, nystartade eller relativt nystartade bolag och input från Skatteverkets revisorer om skatteplaneringsaktiva koncerner. Urvalet har också påverkats av en målsättning att få en till antalet representativ spridning av granskade bolag på olika områden/branscher inom välfärdssektorn, där en del områden innehåller mycket få verksamma bolag medan det i andra branscher finns ett stort antal bolag. Se avsnitt 3.2.

Skatteverket har sedan flera år kartlagt olika skatteupplägg inom alla sektorer. Utifrån de identifierade eller tänkbara uppläggen har olika urvalsgrunder tagits fram som syftar till att hitta granskningsvärda bolag. Det är dock en mycket liten del av de bolag som identifierats vara granskningsvärda som tillhör välfärdssektorn. De bolag som identifierats och som tillhör välfärdssektorn har granskats i 2015:2.

5.2 Resultat av genomförda bolagsgranskningar

Skatteverket har inom ramen för 2015:2 granskat drygt 200 bolag. Då inriktningen har varit skatteplanering har granskningen av transaktioner och pengaströmmar utförts med ett koncernperspektiv. De granskade bolagen har ingått i knappt 100 koncerner. Från det stora antalet granskade bolag har sedan ett 15-tal valts ut för revision eller skrivbordsutredning. I de bolag som valts ut har det vid granskningen av årsredovisning och inkomstdeklaration funnits indikationer på fel i den skattemässiga hanteringen.

En stor del av resultatet från granskningarna har kunnat tas fram från befintlig information utan vidare utredning. Informationen har vanligtvis bestått av årsredovisning och inkomstdeklaration.

I avsnitt 5.3 nedan beskrivs situationer som identifierats vid granskningarna, där det finns inslag av skatteplanering inom välfärdssektorn. Här ges också en beskrivning och analys av respektive skatteplaneringssituation. Avsnitt 5.4 innehåller en kort redogörelse för fel som framkommit vid granskningarna.

5.3 Identifierad skatteplanering

5.3.1 Allmänt

I den granskning Skatteverket genomfört har ett flertal specifika företeelser identifierats som kan rubriceras som skatteplanering. Gemensamt för samtliga företeelser är att strukturerna i sig är lagliga och vanligt förekommande även i andra branscher än i välfärdssektorn.

I anslutning till respektive avsnitt i det här kapitlet exemplifieras skatteplaneringssituationer som Skatteverket identifierat vid bolagsgranskningen.

Redovisade exempel är tagna från utförda granskningar men förutsättningarna är ändrade i sådan omfattning att något specifikt bolag inte ska kunna identifieras.

I slutet på varje avsnitt beskrivs den totala omfattningen av respektive företeelse. Dessa fakta är inhämtade från Skatteverkets databaser.

5.3.2 Räntekostnader

Som framgår ovan har skatteplaneringen med räntor på interna lån numera i stort sett upphört inom välfärdssektorn. Däremot har skatteplanering med räntor på externa lån ökat. Skatteverket har på uppdrag av regeringen i tidigare rapporter särskilt kartlagt skatteplanering med räntor på externa lån. I 2013 års rapport¹¹ förde Skatteverket en diskussion om vad som kan anses vara skatteplanering med externa lån. I rapporten konstaterades att vid andelsförvärv etableras ofta särskilda lånestrukturer genom nedtryckning av skulder (så kallad debt-push-down). Räntor på såväl interna som externa lån i sådana finansieringsstrukturer leder i många fall till att vinsterna hos de förvärvade verksamhetsbolagen helt eller delvis elimineras. Nu när ränteavdrag på sådana interna lån i princip upphört kvarstår ränteavdrag på externa lån, vilket reducerar beskattningen av välfärdsbolagen.

Även om vissa av de koncerner som gjort andelsförvärv genom en debt-push-down struktur betalar bolagsskatt i allt högre omfattning är det fortfarande flera koncerner som fortfarande betalar låg eller ingen bolagsskatt. De skattemässiga underskotten hos dessa koncerner är betydligt högre i dag än vad som var fallet vid kartläggningen 2012. En väsentlig förklaringsvariabel är troligen de stora ränteavdragen på externa lån som upptagits vid det ursprungliga andelsförvärvet. I Exempel 1 nedan beskrivs ett sådant fall.

Exempel 1 – externa lån

I början av 2000-talet förvärvades välfärdskoncernen A av fonder kontrollerade av riskkapitalföretag. Förvärvet finansierades till stor del med externa lån och till en mindre del med interna ägarlån från Luxemburg. Låntagarna var nybildade svenska holdingbolag i en debt-push-down struktur. Ägarlånen löpte med 14 procent fast ränta och banklånen med mellan fem och sju procent rörlig ränta. Räntorna på mångmiljardlånen har varit så betydande att den förvärvade välfärdskoncernen efter förvärvet inte betalat någon bolagsskatt.

Under 2012 avvecklades ägarlånen från Luxemburg genom att ägarna tillsköt eget kapital. Holdingbolagets banklån nedamorterades och lånen uppgick 2014 till några enstaka miljarder

---

¹¹ Skatteverkets rapport ”Skatteplanering med ränteavdrag i företagssektorn – Externa lån och nya metoder för kringgåenden av 2009 års lagstiftning”, 2014-01-20, dnr 131 756251-13/113

kronor. Koncernen betalar fortfarande ingen bolagsskatt och dess skattemässiga förluster uppgår till mer än en miljard kronor.

Räntekostnader – omfattning

Strukturer när interna och externa räntekostnader används som skatteplaneringsinstrument innebär att de enskilda välfärdsbolagen normalt sett inte har några nämnvärda räntekostnader. Istället återfinns ränteavdraget i det svenska koncernmoderbolaget, som i de flesta fall inte är ett välfärdsföretag. Medel för att betala räntekostnaderna har vanligtvis överförts via koncernbidrag mellan välfärdsbolagen och holdingbolagen. Se mer om koncernbidrag i nästa avsnitt.

I 2015:1 konstateras att de interna räntekostnaderna i princip har upphört. Däremot har räntekostnaderna på de externa lånen hänförliga till förvärv ökat från cirka 800 miljoner kronor till cirka 1 200 miljoner kronor för beskattningsåret 2013.

Eftersom räntekostnaderna hänförliga till förvärv och skatteplanering i normalfallet inte finns i själva välfärdsbolaget blir en jämförelse mellan de tre grupperingarna vad gäller ränteintäkter och räntekostnader mindre intressant.

Det kan dock konstateras att räntenettot¹² för välfärdsbolagen är negativt med cirka 333 miljoner kronor. Vad gäller de 19 koncernerna inklusive alla koncernbolag är räntenettot negativt med 2 302 miljoner kronor varav 187 miljoner kronor avser välfärdsbolagen.

5.3.3 Koncernbidrag

Koncernbidrag kan redovisas över resultaträkningen eller över eget kapital. Redovisning över resultatet får genomslag på det redovisade resultatet och redovisning över eget kapital får effekt på det skattemässiga resultatet genom att en skattemässig justering görs i inkomstdeklarationen. Koncernbidragsreglernas syfte är att skattebelastningen för en koncern varken bör vara större eller mindre än om verksamheten hade bedrivits i ett enda bolag. Detta gäller oavsett bransch.

Resultat av granskningarna

Koncernbidrag lämnas från bolag inom välfärdssektorn till bolag med annan verksamhet, till exempel bygg, gym, restaurang och försäljning av hudvårdsprodukter. Koncernbidrag samlas även upp i moder- och holdingbolag. Vad som kommer ske med dessa pengar går inte att förutsäga. I många fall används dessa medel till annat än själva kärnverksamheten i de befintliga bolagen. De används till exempel för att investera i expanderingsprojekt av koncernen, bland annat genom uppköp av bolag eller för att investera i förvärv eller förbättring av verksamhetslokaler. Förmögenhetsvärden uppstår som ägarna sedan har möjlighet att realisera.

---

¹² Räntenettot är skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader. I räntenettot ingår även orealiserade och realiserade vinster och förluster på valutakursförändringar.

Exempel 2 – koncernbidrag

Verksamheten bestod, det aktuella året, av drift av flyktingförläggning (SNI-kod 88995) med Migrationsverket som hyrestagare. Bolaget ingick i en koncern med sex övriga bolag och omsatte cirka 45 miljoner kronor. Moderbolaget ägdes till 100 procent av en fysisk person bosatt i Sverige.

Verksamheten genererade ett resultat efter finansiella poster på cirka 15 miljoner kronor. Bolaget lämnade koncernbidrag till annat bolag inom koncernen på tio miljoner kronor samt utdelning till moderbolaget på fem miljoner kronor. Moderbolaget delade därefter ut fem miljoner kronor till ägaren som beskattades med 20 procent.

Koncernbidraget lämnades till ett bolag som ska bedriva konferens- och personalvårdsaktiviteter i friluftsmiljö. Verksamheten i det bolaget gick, före erhållet koncernbidrag, med cirka fem miljoner kronor i förlust.

Sammanfattningsvis kan konstateras att överskottet som flyktingförläggningen genererade finansierat uppbyggnaden av andra verksamheter samt använts för att dela ut pengar som slutligen den fysiska ägaren erhållit.

Koncernbidrag – omfattning

Nedan presenteras lämnade och mottagna koncernbidrag 2014 inom välfärdssektorn, oavsett på vilket sätt koncernbidragen är redovisade¹³. Lämnade koncernbidrag behandlas som en minuspost och mottagna som en pluspost.

Beloppen i tabellens högerkolumn är nettobelopp, alltså differensen mellan lämnade och mottagna koncernbidrag, fördelade på de tre grupperingarna.

Tabell 3

Lämnade och mottagna koncernbidrag 2014 (Mkr)

Grupperingar	Lämnade KB	Mottagna KB	Netto KB
Stora bolag	-405	343	-62
Små och medelstora bolag	-699	271	-428
19 koncerner	-1 937	466	-1 471
Summa	-3 041	1 080	-1 961

Koncernbidragen som visas i tabellen avser samtliga välfärdsbolag. Närmare två miljarder kronor lämnas till andra bolag som inte bedriver verksamhet inom välfärdssektorn. Av dessa koncernbidrag lämnas en del till holdingbolag utanför välfärdssektorn. En del av koncernbidragen används i holdingbolagen för att betala räntor. Se mer om räntor i föregående avsnitt. De 19 koncernerna står för cirka 75 procent eller närmare 1,5 miljarder kronor av de

¹³ Beloppsmässigt redovisar bolagen över 90 procent av koncernbidragen över resultaträkningen.

koncernbidrag som lämnar sektorn (se om de 19 koncernerna i avsnitt 3.3 och 5.5). Viktigt att notera är att det inte går att säga hur stor del av koncernbidragen som används för att finansiera annan verksamhet eller för att betala räntekostnader.

5.3.4 Utdelning

Skatteverket har tagit fram uppgifter om utdelningar till fysiska ägare från bolag som ingår i målpopulationen samt från alla de moderbolag som äger bolag som ingår i målpopulationen.

För fysiska personer som är delägare i fåmansaktiebolag ska beskattningen av mottagen utdelning fördelas mellan inkomst av tjänst och inkomst av kapital. Genom att använda lönesummeregeln kan delägare i fåmansaktiebolag med många och/eller välavlönade anställda ta ut mycket höga utdelningar som beskattas till 20 procent i kapital. Beskattning sker rent tekniskt i inkomstslaget kapital med 30 procent efter att underlaget reducerats till två tredjedelar. Den faktiska beskattningen blir då 20 procent.

Reglernas utformning ger incitament för företagsledare att skatteplanera genom att inte ta ut mer lön från företaget än vad som leder till att löneutrymmet kan användas.

Resultat av granskningarna

Av de utdelningar som lämnas direkt från välfärdsföretagen till fysiska ägare beskattas en liten del av utdelningarna (2,5 procent) i inkomstslaget tjänst och resterande del (97,5 procent) i inkomstslaget kapital med 20 procent beskattning.

Denna typ av skatteplanering är vanlig oavsett storlek på företag och återfinns således både i gruppen stora bolag och i gruppen små och medelstora bolag.

Det har noterats att bolag med stora upparbetade vinster i vissa fall totalt ändrar verksamhet till löneintensiv verksamhet, vilket medfört att ägande fysiker efter en tid kunnat plocka ut de upparbetade vinstmedlen genom lågt beskattad utdelning. Detta har möjliggjorts eftersom den nya verksamheten varit löneintensiv och medfört ett högt kapitalbeskattat utrymme (gränsbelopp). Det kan till exempel vara så att en person först drivit en verksamhet helt utanför välfärdssektorn. Vinster har ackumulerats i bolaget men delägarens gränsbelopp har inte varit så högt. Genom att påbörja en löneintensiv verksamhet inom välfärdssektorn i samma bolag eller koncern har stora ackumulerade vinstmedel från den först bedrivna verksamheten kunnat plockas ut skatteförmånligt genom utdelning, alternativt vid en försäljning.

Exempel 3 – utdelning

Ett bolag verksamt inom välfärdssektorn, hade kostnader som nästan uteslutande bestod av löner. Bolaget bildades under 2011 och ägdes av två personer som även var verksamma i bolaget.

Under 2013 omsatte bolaget nästan 100 miljoner kronor och det skattemässiga överskottet uppgick till drygt 20 miljoner kronor. De två ägarna delade ut hela överskottet 2014 och beskattades med en effektiv skatt om 20 procent.

Exempel 4 – utdelning

Ett aktiebolag med två fysiska delägare bedrev en vinstgivande byggverksamhet. Vinsterna ackumulerades i bolaget. Efter ett antal år ändrade bolaget verksamhet till assistansverksamhet som var löneintensiv. Vid tidpunkten för förändringen, 2012, fanns stora upparbetade vinster i bolaget från byggverksamheten. Under 2014 tog de två ägarna utdelning från bolaget med sex miljoner kronor var. Utdelningsbeloppet härstammade huvudsakligen från de tidigare upparbetade vinstmedlen. Utdelningarna beskattades med 20 procent vilket möjliggjordes av att assistansverksamheten var löneintensiv och medförde ett högt gränsbelopp enligt fåmansföretagsreglerna.

Exempel 5 – utdelning

Verksamheten i vårdbolaget startade 2011 och gick inledningsvis med förlust. De senaste två åren har den gått med överskott vilket dock inte beskattats på grund av de ackumulerade förlusterna.

Vårdbolaget ingår i en koncern där den tidigare koncernmodern var ett bolag i Luxemburg. Ägaren till Luxemburgbolaget var en svensk fysisk person bosatt i Sverige. För tio år sedan delades 100 miljoner kronor ut till Luxemburgbolaget från ett svenskt bolag med verksamhet utanför välfärdssektorn. Under 2013 bildade den fysiska personen ett nytt svenskt bolag som köpte Luxemburgbolaget av den fysiska ägaren. Luxemburgbolaget likviderades och de 100 miljonerna överfördes till det nya svenska moderbolaget. Under år 2014 lämnade moderbolaget en utdelning till den fysiska personen på drygt 18 Mkr. Utdelningen beskattades med 20 procent eftersom den inrymdes i gränsbeloppet som var stort på grund av att välfärdsbolaget hade ett stort lönebaserat utrymme.

Utdelning – omfattning

I tabellen nedan presenteras totalt upptagen utdelning av ägare till fåmansaktiebolag inom välfärdssektorn under beskattningsåret 2014.

Tabell 4
Utdelning till ägare av fåmansaktiebolag 2014 per område inom välfärdssektorn (Mkr)

Område	Utdelning	Inkomst av tjänst	Inkomst av kapital	Beräknad skatt
Hälso- och sjukvård	1 063	22	1 041	219
Tandvård	934	31	903	196
Öppna sociala insatser	303	3	300	62
Utbildning, inklusive förskola	146	2	144	30
Vård och omsorg i boende	144	1	142	29
Apotekshandel	9	0	9	2
Ambulanstransporter	1	0	1	0
Flyktingförläggning	3	0	3	1
Summa	2 603	59	2 543	539

Den beräknade skatten i tabellen utgår från att den delen av utdelningen som beskattas i tjänst beskattas med 50 procent. Kapitaldelen beskattas med 30 procent efter att underlaget reducerats till två tredjedelar. Den faktiska beskattningen är 20 procent.

Under 2014 mottog ägare till fåmansaktiebolag inom välfärdssektorn 2,6 miljarder kronor i utdelning. Som tidigare framgått är det viktigt att observera att det inte finns någon möjlighet att exakt ange att dessa utdelningar fullt ut hänför sig till skattefinansierad verksamhet.

Merparten av utdelningarna kommer från bolag som är små och medelstora. Cirka 600 miljoner kronor kommer från stora aktiebolag.

Ytterligare cirka 600 miljoner kronor (förutom de 2,6 miljarderna) lämnades i utdelning till fysiska ägare av bolag som i sig inte ingår i välfärdssektorn men som har dotterbolag som ingår i sektorn.

Utdelningar mellan aktiebolag är i normalfallet skattefria. Det finns inte någon praktisk möjlighet att fastställa hur mycket som delas ut från bolag inom välfärdssektorn till andra ägarbolag som inte är verksamma inom sektorn.

5.3.5 Aktieförsäljning

För fysiska personer som är delägare i fåmansaktiebolag ska en vinst vid en försäljning av aktierna i fåmansaktiebolaget fördelas mellan inkomst av tjänst och inkomst av kapital, precis som vid en utdelning. Genom att använda lönesummeregeln kan delägare i fåmansaktiebolag med många och/eller välavlönade anställda bli beskattad för en sådan kapitalvinst med 20 procent i kapital (se mer i avsnitt 5.3.4 om utdelningar).

Resultat av granskningarna

Fysiska delägare har i flertalet granskade fall sålt välfärdsbolag med stora kapitalvinster som ofta beskattats med 20 procent i inkomstslaget kapital.

Många gånger har bolagen sålts till större koncerner. Det har också uppmärksammats att fysiska personer i vissa fall får ut pengar från välfärdsbolag genom interna aktieöverlåtelser. Fysikerna bildar ett nytt bolag och säljer aktierna i välfärdsbolaget för ett pris högre än fritt eget kapital i bolaget, troligen efter extern marknadsvärdering. De får på detta sätt ut ett större belopp än de skulle ha kunnat få genom en utdelning. Fall har uppmärksammats där ett nybildat bolag tar ett externt lån för att kunna förvärva välfärdsbolaget från sina egna ägare.

Det framgår av 2015:1 att en vanlig metod vid extern försäljning av fåmansaktiebolag är att sälja aktierna genom ett nybildat holdingbolag vilket ger en skattefri försäljning eftersom de sålda aktierna är näringsbetingade andelar. Pengarna kvarstår då i bolagssfären och ägarna kan välja när beskattning ska ske, till exempel vid utdelning.

Som beskrivits i avsnittet om utdelning ovan gynnar reglernas utformning delägare i branscher med stora lönekostnader då utrymmet, gränsbeloppet, för lågbeskattad inkomst i kapital snabbt kan byggas upp.

När samtliga identifierade försäljningar 2013 granskades i 2015:1 konstaterades att cirka 95 procent av vinsterna beskattades som inkomst av kapital med 20 procent beskattning.

Exempel 6 – aktieförsäljning

Bolaget A som bedrev sjukvårdsverksamhet expanderade kraftigt under 2013. Under 2014 bildade ägarna, tre fysiska personer, ett nybildat svenskt bolag, Bolag B. Ägarna sålde därefter samtliga aktier i Bolag A till Bolag B för 195 miljoner kr. Bolag B hade tagit ett lån för förvärvet. Fritt eget kapital i Bolag A var vid försäljningstillfället 74 miljoner kronor. De fysiska delägarna sålde Bolag A med en stor kapitalvinst som beskattades med 20 procent i inkomstslaget kapital. Försäljningen skedde till ett pris som var högre än det fria egna kapitalet i Bolag A. Ägarna fick på detta sätt ut större belopp än de skulle ha kunnat få genom en utdelning. Bolag A lämnade under 2014 skattefri utdelning till Bolag B, som sedan har använt utdelningen för att betala tillbaka lånet.

Aktieförsäljning – omfattning

Under 2013 såldes nästan 500 fåmansaktiebolag inom välfärdssektorn. Merparten av försäljningarna (cirka 65 procent) bedömdes vid kartläggningen i 2015:1 som ointressanta ur ett skatteplaneringsperspektiv.

Av de totala ersättningarna vid externa försäljningar stannade cirka 40 procent av ersättningarna kvar i holdingbolag som nybildats för att vara säljare av aktierna. Holdingbolagen beskattades inte eftersom de sålt näringsbetingade andelar.

För en mer detaljerad beskrivning av företeelser som kan förekomma i samband med en aktieförsäljning hänvisas till 2015:1.

5.3.6 Flytt utomlands och försäljning av verksamheten

Av de granskade andelsförsäljningarna 2013 upptäcktes endast något enstaka fall som behandlar utflyttning och undvikande av beskattning på grund av dubbelbeskattningsavtal. Således bedöms frekvensen och omfattningen av de här situationerna, i varje fall vad gäller välfärdssektorn, vara ringa. Företeelsen beskrivs dock i exemplet nedan.

Exempel 7

Under ett flertal år har en läkarverksamhet bedrivits i ett fåmansaktiebolag. De sammanlagda kvarvarande vinstmedlen i bolaget är cirka tio miljoner kronor. Verksamheten har en aktieägare som närmar sig pensionsåldern.

Personen flyttar från Sverige till Thailand. Kort därefter säljer han bolaget till ett eget ägt bolag i Luxemburg. Luxemburgbolaget erhåller sedan utdelning från sitt svenska dotterbolag med belopp motsvarande de tio miljonerna. Det svenska bolaget likvideras därefter.

I Luxemburgbolaget finns nu cirka tio miljoner kronor. Personen som har bosatt sig i Thailand kan där använda ett bankkort som innehas av bolaget i Luxemburg. Bankkontot finns i Hong-Kong.

Enligt dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Thailand beskattas bara medel som rent faktiskt kommer in i Thailand. Sverige har ingen beskattningsrätt om en utflyttning verkligen har skett och det inte finns någon väsentlig anknytning till Sverige. Genom att inte föra in kapitalet i Thailand kan de tio miljoner kronorna disponeras utan någon beskattning.

Exemplet har bäring även på en hel del andra länder där dubbelbeskattningsavtalen kan innebära att en viss inkomst inte blir beskattad. Ibland ska det till exempel gå en viss tidsperiod från inflyttning till dess beskattningsskyldighet inträder, till exempel i Spanien.

Om en utflyttning har hanterats korrekt, det vill säga då det inte är fråga om en skenutflyttning eller att anknytningen till Sverige fortfarande medför en obegränsad skattskyldighet i Sverige, är förfarandena legitima och inte angripbara ur ett skatteperspektiv.

5.3.7 Lönsamhet

En faktor som kan påvisa skillnader mellan grupperingarna av bolag är lönsamheten. Skatteverket har valt att jämföra de tre grupperingarna utifrån en vinstmarginal baserad på det totala resultatet efter finansiella poster¹⁴ i förhållande till den totala omsättningen.

Tabell 5

Vinstmarginal 2014

Grupperingar	Vinstmarginal	Antal
Stora bolag	4,0 %	210
Små och medelstora bolag	10,1 %	12 778
19 koncerner	4,4 %	157
Totalt/Summa	6,8 %	13 145

Tabellen visar att vinstmarginalen, baserad på den målpopulation Skatteverket tagit fram, är cirka 6,8 procent för sektorn som helhet. De 19 koncernerna och de stora bolagen har marginaler som ligger något under genomsnittet. Det finns dock en tydlig koppling mellan storleken på ett bolags omsättning och dess vinstmarginal. Om vinstmarginalen beräknas för de små och medelstora bolagen enbart på de bolag med en omsättning överstigande tre miljoner kronor blir resultatet 8,1 procent. Den totala populationen får då en marginal på 5,8 procent.

Generellt sett finns då något högre marginaler ju mindre ett bolag omsätter – en förklaring är att många av de små och medelstora bolagen är fåmansaktiebolag med bara en eller ett fåtal anställda. Ägaren har därför möjligheten att styra löneuttagets storlek och fördela lön och utdelning på ett fördelaktigt sätt. Resultatet blir därför större än i de stora bolagen.

Av tabell 5 framgår att det inte är någon egentlig skillnad i vinstmarginal mellan de 19 koncernerna och de stora bolagen om bara välfärdsbolagen i koncernerna beaktas. Av de 19 koncernerna är 15 att betrakta som stora bolag. De 19 koncernerna utmärker sig genom att koncernbidrag lämnas till andra koncernbolag utanför sektorn – där de många gånger används för att betala räntekostnader. Vinstmarginalen i välfärdsbolagen tillhörande de 19 koncernerna är negativ om den beräknas på årets resultat. De 19 koncernernas skattesituation belystes särskilt i 2015:1. Resultatet av uppföljningen för 2014 redovisas nedan i avsnitt 5.5.

5.3.8 Konsekvenser av identifierad skatteplanering

Som framgår av avsnitt 5.3.2 till 5.3.5 ovan skatteplanerar bolag och fysiska personer med räntor, koncernbidrag och utdelningar vilket ger flöden från välfärdssektorn på knappt fem miljarder kronor beskattningsåret 2014.

¹⁴ Resultatet efter ränteintäkter och räntekostnader men innan lämnade och mottagna koncernbidrag.

Tabell 6
Beloppsmässig sammanfattning 2014 (Mkr)

Företeelse	Belopp
Räntor	333
Koncernbidrag	1 961
Utdelningar*	2 603
Summa	4 897

*Avser utdelning till fysiska personer som är fåmansdelägare.

Hur mycket som delas ut från bolag inom välfärdssektorn till andra bolag, som ingår i samma koncern men som inte är verksamma inom sektorn, finns det inte någon praktisk möjlighet att fastställa. Förutom utdelningar på 2,6 miljarder kronor lämnades ytterligare cirka 600 miljoner kronor i utdelning till fysiska ägare från bolag som inte ingår i välfärdssektorn men som har dotterbolag som ingår i sektorn.

Som framgår av Tabell 2 i avsnitt 3.3 omsatte välfärdssektorn cirka 153 miljarder kronor 2014. Det innebär att cirka 3,2 procent av omsättningen lämnade välfärdssektorn som en konsekvens av skatteplanering.

Som framgår av Tabell 1 i avsnitt 3.2 hade välfärdssektorn som helhet ett resultat efter finansiella poster på drygt tio miljarder kronor. Ett belopp på drygt 4,5 miljarder kronor, det vill säga cirka 44 procent av detta resultat, var hänförligt till koncernbidrag och utdelningar 2014.

Under 2014 var drygt 32 procent av välfärdssektorns totala omsättning hänförlig till de 19 koncernerna. De 32 procenten av omsättningen kan ställas i relation till att nästan 75 procent av de koncernbidrag som lämnade sektorn (se tabell 3), var hänförliga till de 19 koncernerna.

5.4 Resultat av revisioner och skrivbordsutredningar

Någon ytterligare skatteplanering än den som beskrivits i avsnitt 5.3 ovan har inte framkommit vid genomförda revisioner och skrivbordsutredningar. Vissa felaktigheter har identifierats inom områdena arbetsgivaravgifter, inkomstskatt och mervärdesskatt. Felen har varit sådana som är vanligt förekommande och inte specifika för bolag inom välfärdssektorn. Omfattningen av felaktigheterna bedöms inte heller vara större än i bolag i allmänhet. Det ska poängteras att flera av de utredningar där nedan angivna fel iakttagits ännu inte är avslutade vid denna rapportens färdigställande.

Det är vanligt förekommande att förmåner hanterats felaktigt, till exempel har bilförmåner och parkeringsplatser till personalen redovisats med för låga belopp. Andra företeelser som påträffats är till exempel att resor och innehav av båtar inte förmånsbeskattats. Bolaget har då redovisat för låga arbetsgivaravgifter och den anställde för lite inkomst av tjänst.

Det har också förekommit att bemanningsföretag felbedömt var personal har sitt tjänsteställe. Traktamenten har då felaktigt betalats ut skattefritt.

Felaktiga kostnadsavdrag har också påträffats. Det gäller till exempel gåvor till personalen som dragits av utanför beloppsramarna, friskvårdsbidrag har dragits av trots att dessa inte erbjudits hela personalen, avdrag har gjorts för konferensresor med stora privata inslag och kostnad för ögonoperation inom den privata vården har inte återlagts. Ett annat fel är att beloppsgränserna för avdragsgill representation inte har hanterats korrekt och att bolag felaktigt dragit av sponsringskostnader för närståendes idrottsaktiviteter.

5.5 Uppföljning av skattesituation och underskott för 19 koncerner

I 2012 års uppdrag bedömdes 23 koncerner vara intressanta för en analys avseende räntor på interna lån. Dessa 23 koncerner stod vid det tillfället för knappt en tredjedel av den totala omsättningen hos samtliga välfärdsbolag. Av 2015:1, där en uppföljning av skatteplanering med ränteavdrag gjordes av dessa tidigare undersökta koncerner, framgår att 19 av de 23 koncernerna finns kvar. Antalet koncerner har minskat då tre koncerner köpts upp och en koncern upphört med verksamheten på grund av konkurs.

Förekomsten av interna räntor har i princip upphört i de 19 koncernerna. I 18 av dessa koncerner finns det antingen inte några interna räntor eller så återläggs ränteutgifterna till beskattning. De totala skattemässiga ackumulerade underskotten i dessa 19 koncerner var 5,4 miljarder kronor 2013. Det ska jämföras med siffran 2,7 miljarder kronor för beskattningsåret 2011. Underskottsbeloppen avser samtliga bolag i dessa koncerner, inte bara välfärdsbolagen.

Jämfört med 2013 konstateras att de flesta av dessa koncerner har minskade ackumulerade underskott 2014. En av koncernerna har dock ett ökat ackumulerat underskott på cirka 600 miljoner kronor. Summan av övriga koncerners ackumulerade underskott har minskat från cirka 1,4 miljarder kronor 2013 till cirka 800 miljoner kronor 2014. Detta leder till att de ackumulerade underskotten sammantaget hamnar på 5,4 miljarder kronor, det vill säga samma belopp som 2013.

De skattemässiga överskotten har ökat från cirka 400 miljoner kronor till cirka en miljard kronor. Skattemässigt innebär det att koncernerna betalar cirka 230 miljoner kronor i skatt 2014 jämfört med cirka 95 miljoner kronor 2013.

6 Granskning i andra insatser inom Skatteverket

Företag inom välfärdssektorn utreds i olika sammanhang inom Skatteverkets kontrollverksamhet. I dessa utredningar konstateras att det förekommer skattefel och skattefusk inom denna sektor i likhet med andra företagssektorer. Det rör sig om oredovisade inkomster, ej avdragsgilla kostnader och felaktigt redovisade arbetsgivaravgifter.

Nedan följer en kort summering avseende felaktigheter som uppmärksammats inom välfärdssektorn.

- Skatteverket har i tidigare kartläggning och branschkontroll granskat privatpraktiserande tandläkare för åren 2008-2010. Resultatet från granskningarna visade på relativt stora brister främst gällande avdrag för privata kostnader och oredovisade intäkter, men också stora brister i bokföringen avseende underlag för intäktsredovisningen. Mot bakgrund av resultaten har Skatteverket under 2013 och 2014 fortsatt granskningen av privata tandläkare med fokus på deras inkomster. Vid den uppföljning som gjordes 2014 av de tandläkare som kontrollerades 2013 framkom att de hade höjt sin redovisade omsättning, vilket visade att kontrollen hade lett till ett ändrat beteende hos de som kontrollerats. Vid utredningarna uppmärksammades även att det förekom andra felaktigheter, såsom exempelvis avdrag för privata kostnader, stora brister i hanteringen av kontanter, avskrivning av kundförluster utan godtagbara underlag och lämnade kundrabatter utan underlag.
- Skatteverket har i en granskning av arbetsgivaravgifter inom vårdsektorn gjort ett antal revisioner under perioden 2014-2015. Kontrollen har påvisat att riskerna ser olika ut beroende på företagets storlek.

I större bemanningsföretag med över 200 anställda samt i medelstora företag som granskats är det vanligt att en felbedömning gjorts av personalens tjänsteställe. Denna felbedömning leder till att olika typer av ersättningar som utbetalats behandlats som skattefria i företagets redovisning men ersättningarna är egentligen skatte- och avgiftspliktiga. Ett exempel på en sådan ersättning är traktamenten som felaktigt har betalats ut skattefritt. En annan felredovisning är att bemanningsföretaget stått för personalens logi på arbetsorten, vilket rätteligen ska betraktas som en bostadsförmån. Det rör sig om mindre belopp per anställd men i ett större företag kan det sammantaget bli stora summor.

I mindre företag, där läkare och sjuksjuksköterskor hyr ut sig själva eller bedriver verksamhet på privata läkarmottagningar eller vid vårdcentraler är den vanligaste skattefelsrisken att avdrag för näringsfrämmande kostnader har gjorts. Det har varit fråga om privata kostnader såsom semesterresor, restaurangbesök, sjuk- och hälsovård, inköp av kläder med mera. Felredovisade kostnadsersättningar samt oredovisade förmåner förekommer i dessa företag men problematiken ser annorlunda ut jämfört med i de större företagen. I de mindre företagen handlar det främst om bristfälliga underlag, att traktamente inte har reducerats efter tre månader och om oredovisade bilförmåner.

- Under 2015 påbörjade Skatteverket en kontroll avseende stafettläkare med syftet att främst kontrollera att samtliga inkomster redovisas. Stafettläkarna är anställda i bemanningsföretag eller driver egna företag. I en stor del av utredningarna har brister i beskattningen påvisats. Det gäller till exempel oredovisade inkomster och felaktiga avdrag för privata kostnader. Andra situationer har utlandsanknytning där beskattningen ska ske i Sverige. Det förekommer till exempel att läkare anmält utvandring men ändå fortsätter att bo och arbeta i Sverige. Det förekommer också att personer är folkbokförda i annat land men har arbetat i så stor utsträckning i Sverige så att de blivit obegränsat skattskyldiga i Sverige.
- Skatteverket har sedan 2011 också undersökt flera branscher inom övriga vård- och omsorgssektorn, bland annat behandlingshem, assistansverksamhet och asylboenden. Det har inte i något fall påträffats oredovisade intäkter. På kostnadssidan förekommer felaktigheter i form av ej avdragsgilla privata levnadskostnader samt att bilförmåner kostnadsförts utan att detta redovisats som inkomst för bolagens anställda.
- Skatteverkets erfarenhet av skatteplanering och skattefel beträffande föreningar och stiftelser inom välfärdssektorn är i huvudsak begränsad till skolområdet. Vissa rörelsedrivna skolor åberopar reglerna om allmänna undervisningsverk¹⁵ för en förmånlig inkomstbeskattning. Ett allmänt undervisningsverk är bara skattskyldigt för inkomst på grund av innehav av fastigheter. Det är en privat institution som utan vinstsyfte bedriver undervisning av högt kvalificerad art och med en allmän inriktning. En felaktig tillämpning av reglerna om allmänna undervisningsverk leder till ett skattebortfall för staten.

Skatteplanering med interna räntekostnader förekommer även bland föreningar och stiftelser. Dock förekommer inga utredningar i föreningar eller stiftelser som bedriver verksamhet inom välfärdssektorn.

7 Slutsatser

I 2012 års välfärdsrapport bedömdes att den i särklass viktigaste faktorn vad gäller förekomsten av skatteplanering inom välfärdssektorn var ägandeformen. I stort sett all den skatteplanering som identifierades i kartläggningen kunde hänföras till företag och koncerner inom riskkapitalsfären. Dessa koncerner har i denna rapport benämnts ”de 19 koncernerna”. Dessa stora riskkapitalägda eller investmentbolagsägda koncerner inom välfärdssektorn skatteplanerade i stor utsträckning på koncernnivå med hjälp av interna och externa ränteavdrag. Koncernbolagen betalade inte någon skatt eller endast obetydlig skatt samtidigt

---

¹⁵ 7 kap 16 § Inkomstskattelagen (1999:1229)

som stora skattemässiga underskott byggdes upp. Vid riskkapitalägda bolags uppköp av mindre företag skatteplanerade säljaren ofta för att minimera skatten på vinsten.

Den skatteplanering som identifierats för beskattningsåret 2014 i denna rapport omfattar räntor på externa lån, koncernbidrag, utdelningar till fysiska personer och fysiska personers försäljningar av aktier i fåmansaktiebolag.

Under 2014 lämnade cirka fem miljarder kronor välfärdssektorn i form av räntor, koncernbidrag och utdelningar till fysiska personer. Det motsvarar ca 3,2 procent av den totala omsättningen inom välfärdssektorn. Av dessa fem miljarder kronor bestod drygt 4,5 miljarder kronor av koncernbidrag och utdelningar. Det totala resultatet efter finansiella poster i välfärdssektorn var drygt tio miljarder kronor. Koncernbidrag och utdelningar lämnades således med ett belopp motsvarande 44 procent av detta resultat.

Den beräknade bolagsskatten inom välfärdssektorn uppgår till drygt 1,7 miljarder kronor beskattningsåret 2014. De stora bolagen och de 19 koncernerna står för 56 procent av omsättningen inom välfärdssektorn men bara för 22 procent av den beräknade bolagsskatten. Det innebär att de små och medelstora bolagen står för 44 procent av omsättningen och 78 procent av den beräknade skatten.

Lönsamheten i sektorn, beräknat på resultatet efter finansiella poster, uppgår till cirka 6,8 procent. Det finns en tydlig koppling mellan lönsamhetsnivån och omsättningens storlek. Ju högre omsättning desto lägre vinstmarginal.

Skatteplaneringen med interna räntor har i stort sett upphört inom välfärdssektorn vilket konstaterades i 2015:1 avseende beskattningsåret 2013. **Skatteplanering med externa räntor** hänförliga till förvärv i tidigare etablerade debt-push-down strukturer kvarstod 2013. De externa räntekostnaderna hade till och med ökat med cirka 400 miljoner kronor i förhållande till uppgifterna i 2012 års välfärdsrapport. Totalt sett hade de ränteavdrag som bedömdes vara hänförliga till skatteplanering minskat med 1,5 miljarder kronor.

För beskattningsåret 2014 konstateras fortsatt att skatteplaneringen med interna räntor i stort sett upphört. I vissa fall finns dock de interna skulderna kvar. Räntor betalas då i vissa fall till utländska ägarbolag och lämnar således de svenska koncernerna. De svenska bolag som betalar räntorna återlägger oftast räntekostnaden men likväl lämnar ränteflöden välfärdssektorn.

Koncernbidrag används för att flytta medel från välfärdssektorn till bolag utanför välfärdssektorn. De 19 koncernerna lämnade under 2014 koncernbidrag på cirka 1,5 miljarder kronor till koncernbolag utanför välfärdssektorn. Under 2014 var drygt 32 procent av välfärdssektorns totala omsättning hänförlig till de 19 koncernerna. Detta kan ställas i relation till att nästan 75 procent av de koncernbidrag som lämnade sektorn, var hänförliga till de 19 koncernerna.

Beskattningsåret 2014 hade således de 19 koncernerna en särställning genom att de stod för en mycket stor andel av flödena från välfärdssektorn.

Skillnaderna i faktiskt uttag av bolagsskatt mellan de olika kategorierna bolag beror på att de stora bolagen och de 19 koncernerna i högre grad än de små och medelstora bolagen har externa räntekostnader och att de lämnar koncernbidrag till bolag utanför välfärdssektorn. De skattemässiga avdragen reducerar beskattningsunderlaget i dessa bolag.

De ackumulerade skattemässiga underskotten i de 19 koncernerna, inklusive alla koncernbolag, ökade från cirka 2,7 miljarder kronor under beskattningsåret 2010 till närmare 5,4 miljarder kronor under beskattningsåret 2013. Under 2014 minskade de ackumulerade underskotten i flertalet koncerner medan en ökning skett framförallt i en koncern. Sammantaget är de totala ackumulerade skattemässiga underskotten kvar på motsvarande nivå som 2013, det vill säga 5,4 miljarder kronor. De skattemässiga överskotten i koncernerna ökade från cirka 400 miljoner kronor 2013 till cirka 1 miljard kronor 2014, vilket innebär att bolagsskatten ökade från 95 miljoner kronor till 230 miljoner kronor.

Utdelning sker av viss del av de kvarvarande överskotten i bolagen. Under 2014 delades cirka 2,6 miljarder kronor ut till fysiska personer i fåmansaktiebolag. Merparten av utdelningarna beskattades med 20 procent. Ett stort löneutrymme kan ge ett högt gränobelopp som vid utdelning och kapitalvinst vid aktieförsäljning leder till en effektiv beskattning på 20 procent. Fåmansföretagsreglerna ger incitament för företagsledare att skatteplanera genom att inte ta ut mer lön från företaget än vad som leder till att löneutrymmet kan användas.

Försäljning av aktier i fåmansaktiebolag omfattas också av fåmansföretagsreglerna. I 2015:1 konstaterades att det förekommer skatteplanering i samband med försäljning av fåmansaktiebolag till externa köpare. Cirka 40 procent av ersättningarna vid externa försäljningar beskattades inte för beskattningsåret 2013 eftersom fåmansaktiebolaget före försäljningen sålts in till ett nybildat holdingbolag som i sin tur sålt aktierna utan beskattning då innehavet var näringsbetingat. Av de vinster som skattades fram av fåmansdelägare beskattades 95 procent i inkomstslaget kapital med en effektiv beskattning på 20 procent.

Den skatteplanering som har konstaterats faller inom ramen för nuvarande skattelagstiftning.

Bilaga 1 SNI-koder inom välfärdssektorn

Område	SNI-kod	Benämning	Antal aktiebolag*
Hälsa- och sjukvård	86101	Sluten primärvård	1
	86102	Specialiserad sluten somatisk hälso- och sjukvård på sjukhus	238
	86103	Specialiserad sluten psykiatrisk hälso- och sjukvård på sjukhus	13
	86211	Primärvårdsmottagningar med läkare m.m.	1 032
	86212	Annan allmän öppen hälso- och sjukvård, ej primärvård	1 793
	86221	Specialistläkarverksamhet inom öppenvård, på sjukhus	440
	86222	Specialistläkarverksamhet inom öppenvård, ej på sjukhus	1 322
	86903	Primärvård, ej läkare	45
	86901	Medicinsk laboratorieverksamhet m.m.	35
	86905	Fysioterapeutisk verksamhet o.d.	1 586
86909	Annan öppen hälso- och sjukvård, utan läkare	1 526	
Tandvård	86230	Tandläkarverksamhet	1 681
	86904	Tandhygienistverksamhet	1 526
Öppna sociala insatser	88101	Öppna sociala insatser för äldre personer	267
	88102	Öppna sociala insatser för personer med funktionshinder	652
	88991	Öppna sociala insatser för barn och ungdomar med sociala problem	662
	88992	Öppna sociala insatser för vuxna med missbruksproblem	35
	88993	Övriga öppna sociala insatser för vuxna	186
	88994	Humanitära insatser	15
Utbildning, inklusive förskola	85100	Förskoleutbildning	402
	85201	Grundskoleutbildning och förskoleklass	213
	85202	Utbildning inom grundsärskola	8
	85311	Studieförberedande gymnasial utbildning	54
	85312	Kommunal vuxenutbildning o.d.	22
	85321	Gymnasial yrkesutbildning	95
	85322	Utbildning inom gymnasiesärskola	3
	85323	Annan gymnasial utbildning	6
	85410	Eftergymnasial utbildning vid annat än universitet och högskola	43
	85420	Universitets- eller högskoleutbildning	86
	85521	Kommunala kulturskolans utbildning	5
	85591	Arbetsmarknadsutbildning	78
	85592	Folkhögskoleutbildning	3
	88910	Dagbarnvård	115
Vård och omsorg i boende	87100	Boende med sjuksköterskevård	14
	87201	Boende med särskild service för personer med utvecklingsstörning eller psykiska funktionshinder	177
	87202	Boende med särskild service för barn och ungdomar med missbruksproblem	52
	87203	Boende med särskild service för vuxna med missbruksproblem	105
	87301	Vård och omsorg i särskilda boendeformer för äldre personer	113
	87302	Vård och omsorg i särskilda boendeformer för personer med funktionshinder	44

	87901	Heldygnsvård med boende för barn och ungdomar med sociala problem	292
	87902	Omsorg och sociala insatser i övriga boendeformer för vuxna	29
Ambulanstransporter	86902	Ambulanstransporter och ambulanssjukvård	23
Apotekshandel	47730	Apotekshandel	166
Flyktingförläggning	88995	Flyktingförläggning	21
* Antal bolag avser bolag som har en omsättning överstigande noll kronor			13 145

SNI-koder utanför välfärdssektorn som börjar med 85

Område	SNI-kod	Benämning
Ej medtagna	85324	Yrkesförarutbildning m.m.
	85510	Sport- och fritidsutbildning
	85522	Övrig musik-, dans- och kulturell utbildning
	85530	Trafikskoleverksamhet
	85593	Studieförbundens och frivilligorganisationernas utbildning
	85594	Personalutbildning
	85599	Diverse övrig utbildning
	85600	Stödverksamhet för utbildningsväsendet